

Muzeum Polskich Formacji Granicznych

<https://muzeumsg.strazgraniczna.pl/muz/formacje-ochrony-granic/biografie/1918-1939/kadra/n-r/waclaw-nieczykowski/61453.Waclaw-Nieczykowski.html>
2024-09-03, 09:16

kpt. **Waclaw Marian Franciszek Nieczykowski** [1] - Urodził się 10 grudnia 1893 r. w Długiem-Pustelniku, pow. ostrowski (obecnie Pustelnik, pow. sokołowski), syn Franciszka i Marii z Irzykowskich [2]. Początkowo uczył się w Skierniewicach, a następnie ukończył 6 klas Gimnazjum Podlaskiego w Siedlcach (1906-1915). W latach 1916-1918 był instruktorem w Polskiej Organizacji Wojskowej w Siedlcach. W jej szeregach pełnił również funkcję dowódcy drużyny i uczestniczył w rozbrajaniu Niemców w listopadzie 1918 r.

Nie mogąc wstąpić do Wojska Polskiego z powodów rodzinnych (uzyskał odroczenie od służby do lutego 1919 r.), w październiku 1918 r. rozpoczął studia na Wydziale Prawa Uniwersytetu Warszawskiego, gdzie przebywał co najmniej do przełomu listopada i grudnia tego roku. W dniu 28 lutego 1919 r. wstąpił do Wojska Polskiego i został przydzielony do Żandarmerii Polowej w Siedlcach. Z dniem 1 maja 1919 r. odkomenderowano go na przeszkolenie do Szkoły Podchorążych Piechoty w Warszawie [3]. W trakcie nauki awansował do stopnia starszego szeregowego (1 maja 1919 r.), kaprała (15 stycznia 1920 r.) oraz uzyskał stopień podchorążego (1 czerwca 1920 r.) [4].

Po jej zakończeniu 1 czerwca 1920 r. został skierowany do 105. Pułku Piechoty (rezerwowego) przebywającego na froncie, gdzie pełnił stanowisko dowódcy plutonu. Natomiast 22 sierpnia 1920 r. przeniesiono go do 40. Pułku Piechoty Strzelców Lwowskich (później Dzieci Lwowskich). Dekretem Naczelnego Wodza z 14 października 1920 r. został promowany na podporucznika 1 października 1920 r., z lokatą 83. w korpusie oficerów piechoty [5]. Od 16 listopada 1920 r. był dowódcą kompanii, a od 1 stycznia 1921 r. dowódcą plutonu. Pełniąc to stanowisko, ukończył kilka kursów: informacyjny dla dowódców kompanii i dowódców plutonów przy Dowództwie Okręgu Generalnego Lwów z wynikiem pomyślnym (1921 r.), walki i obrony gazowej w Wojskowej Szkole Gazowej w Warszawie z wynikiem pomyślnym (1-30 lipca 1921 r.), oficerski dla instruktorów pożarnictwa wojskowego przy Departamencie V Inżynierów i Saperów Ministerstwa Spraw Wojskowych z wynikiem celującym (23 kwietnia - 12 maja 1922 r.) [6]. Otrzymał także dwie pochwały: od dowództwa 5. Dywizji Piechoty (4 stycznia 1922 r.) oraz od dowództwa kursu uzupełniającego dla oficerów wojsk taborowych (15 maja 1922 r.). W okresie 13 maja 1922 r. - 19 marca 1923 r. był dowódcą plutonu pionierów w kompanii specjalnej w 40. Pułku Piechoty. W tym czasie, 10 lutego 1923 r., awansował do stopnia porucznika ze

starszeństwem z 1 września 1921 r. i lokatą 15. w korpusie oficerów piechoty. Natomiast 19 marca 1923 r. został odkomenderowany do Powiatowej Komendy Uzupełnień we Lwowie na stanowisko przewodniczącego komisji kontrolnej. Po jej zakończeniu skierowano go 16 maja 1923 r. na kurs informacyjny dla dowódców plutonów pionierów przy Dowództwie Okręgu Korpusu VI we Lwowie. Po ukończeniu go 15 czerwca 1923 r. nadal pełnił swoje poprzednie stanowisko dowódcy plutonu pionierów. Natomiast od 24 października 1923 r. był również referentem technicznym w oddziale sztabowym swojego macierzystego pułku. W dniu 19 lipca 1924 r. został przydzielony na stanowisko oficera materiałowego w 6. kompanii 2. batalionu. Z kolei 24 października 1924 r. objął ponownie dowództwo nad plutonem pionierów i stanowisko referenta technicznego. W dniu 21 lipca 1925 r. został przydzielony do 3. kompanii ciężkich karabinów maszynowych, gdzie zajmował stanowisko dowódcy plutonu. Natomiast w okresie 2-29 września 1925 r. pełnił funkcję referenta sportowego.

W dniu 30 stycznia 1926 r. przeniesiono go do 2. Brygady Korpusu Ochrony Pogranicza z dowództwem w Baranowiczach z przeznaczeniem do stacjonującego w Iwieńcu 6. batalionu tej formacji. Pełnił w nim służbę od 13 lutego 1926 r. jako dowódca plutonu w 1. kompanii [7]. Z kolei 17 lutego 1927 r. został przeniesiony z niej do drużyny dowódcy na stanowisko adiutanta 6. Batalionu Korpusu Ochrony Pogranicza. Od 8 czerwca 1927 r. był dowódcą plutonu ciężkich karabinów maszynowych i dowódcą drużyny dowódcy 6. batalionu. Jeszcze w tym samym roku 13 października objął stanowisko oficera materiałowego, a od 18 grudnia 1927 r. prowadził czasowo kwatermistrzostwo tego batalionu, po czym od 9 marca 1928 r. sprawował ponownie funkcję oficera materiałowego w 6. batalionie. Z dniem 25 marca 1929 r. powrócił do 1. kompanii na stanowisko młodszego oficera, a od 27 marca 1930 r. pełnił funkcję dowódcy plutonu w kompanii szkolnej.

Od 21 lutego 1931 r. był instruktorem i dowódcą plutonu szkolnego w Korpusie Kadetów nr 2 w Chełmnie. Natomiast 15 lipca 1933 r. rozpoczął 4-miesięczną praktykę u płatnika tegoż korpusu. W dniu 22 marca 1934 r. został przeniesiony do 2. Batalionu Saperów Kaniowskich z Puław na stanowisko oficera płatnika. Następnie od 1 kwietnia 1938 r. był oficerem gospodarczym batalionu. Awansował do stopnia kapitana ze starszeństwem z 19 marca 1939 r. w korpusie oficerów intendentów. Na dzień 23 marca 1939 r. nadal pełnił swoje dotychczasowe stanowisko. Po przeorganizowaniu batalionu na 2. Pułk Saperów Kaniowskich 20 sierpnia 1939 r. pełnił funkcję oficera płatnika.

Miał żonę oraz dwie córki (ur. 15 sierpnia 1926 r. i w 1930 r.). Był odznaczony Medalem Niepodległości (16 września 1931 r.), Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921, Medalem Dziesięciolecia Odzyskanej Niepodległości. We wrześniu 1939 r. nadal pełnił stanowisko oficera płatnika pułku. Sprawował je również po przekształceniu 2. Pułku Saperów Kaniowskich 9 września 1939 r. w Ośrodek Zapasowy Saperów nr 2 w majątku Piszczą (pow. włodawski). Z dniem 14 września żołnierzom tego ośrodka nakazano przybyć w rejon Kowla. W dniu następnym jego dowódca ppłk Ludwik Turulski otrzymał rozkaz zorganizowania batalionu saperów na potrzeby obrony Kowla, zwolnienia wszystkich

rannych, chorych i nieumundurowanych, a pozostałych oficerów i szeregowych wraz z majątkiem skarbowym skierować do koszar Ośrodka Sapersko-Pionierskiego 27. Dywizji Piechoty w Sarnach. Rozkazy te wykonano 15 września 1939 r.⁸⁸ Wówczas też, ostatnia z wymienionych grup, w której zapewne był kpt. Wacław Nieczykowski, udała się do Sarn. Po 17 września 1939 r. dostał się on do niewoli sowieckiej. Przebywał w obozie specjalnym w Kozielsku co najmniej od kwietnia 1940 r. W dniach 3-5 kwietnia 1940 r. został przekazany do dyspozycji szefa UNKWD na obwód smoleński i zamordowany między 4 a 7 kwietnia 1940 r.

Opracował: **Z. Kielb**, Straceni, przywrócenie pamięci. Oficerowie Wojska Polskiego i funkcjonariusze Policji Państwowej związani z 2. Pułkiem Saperów Kaniowskich – ofiary Zbrodni Katyńskiej, Puławy-Jaworzno 2023, s. 39-41.

[1] Fot. do biogramu pochodzi z archiwum MK.

[2] CAW-WBH, sygn. AP 969. W swoim życiorysie podał, że urodził się 24 grudnia 1893 r. Natomiast w odpisie aktu urodzenia z 27 lipca 1925 r. datą urodzin jest 10 grudnia 1893 r.

[3] CAW-WBH, sygn. AP 969. W życiorysie podał błędnie, że do szkoły został odkomenderowany 5 lipca 1919 r. W KKPCW, s. 425, podano błędnie, że był absolwentem Szkoły Podchorążych Rezerwy Piechoty w Warszawie. W PZ-PLK, s. 41, napisałem przez pomyłkę, że chodziło o Szkołę Podchorążych Rezerwy Saperów w Modlinie.

[4] CAW-WBH, sygn. AP 969, Arkusz ewidencyjno-kwalifikacyjny. Podano w nim, że był on starszym szeregowym od 1 maja 1919 r., a kapralem od 15 stycznia 1920 r. Z kolei w swoim życiorysie stwierdził, że starszym szeregowym był od 5 maja 1919 r., a kapralem błędnie, że od 19 kwietnia 1919 r.

[5] Dziennik Personalny z 27 października 1920 r., nr 41, s. 1089, p. 982. Z zawartych tu informacji wynika, że prawdopodobnie miał być przydzielony do 33. Pułku Piechoty.

[6] CAW-WBH, sygn. AP 969, Arkusz ewidencyjno-kwalifikacyjny. W Karcie ewidencyjnej podano, że kurs oficerski dla Instruktorów pożarnictwa wojskowego ukończył 10 maja 1922 r.

[7] W KKPCW, s. 425, podano błędnie, że służbę w 6. Batalionie Korpusu Ochrony Pogranicza pełnił od 1923 r.